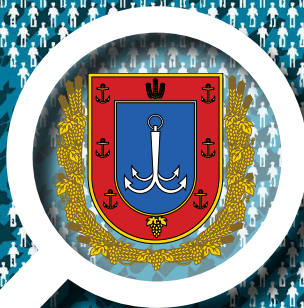

Моніторинговий звіт

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ в Одеській міській громаді

2024 р.

Моніторинговий звіт. Забезпечення безпеки в умовах воєнного стану в Одеській міській громаді / – 60 с.

Зміст

ВСТУП.....	4
МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ	6
РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ	11
1. ЧИ ДІЄ У ГРОМАДІ МІСЦЕВА ПОЛІТИКА ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ?.....	11
2. ЧИ ДІЮТЬ У ГРОМАДІ ЛОКАЛЬНІ АКТИ ЩОДО ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ?	14
3. ЧИ ВПРОВАДЖУЮТЬСЯ У ГРОМАДІ ЗАХОДИ З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ?.....	17
4. ЧИ ПРОВОДИТЬ ОМС ЗАХОДИ У ВЗАЄМОДІЇ З ПОЛІЦІЄЮ (COMMUNITY POLICING)?.....	21
5. ЧИ ПРОВОДЯТЬСЯ ОМС ІНФОРМАЦІЙНО- ПРОСВІТНИЦЬКІ КАМΠΑНІЇ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ?.....	25
6. ЧИ СТВОРЕНО ОМС СИСТЕМУ ЕВАКУАЦІЇ НАСЕЛЕННЯ?	27
7. ЧИ ВПРОВАДЖЕНІ ОМС СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ РЕАГУВАННЯ НА ПОДІЇ?.....	31
8. ЧИ ОРГАНІЗОВАНО ОМС ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ОПОВІЩЕННЯ НАСЕЛЕННЯ?	38
9. ЧИ ЗАБЕЗПЕЧИВ ОМС ФУНКЦІОНУВАННЯ ЗАХИСНИХ СПОРУД?.....	42
10. ЧИ ЗАБЕЗПЕЧИВ ОМС БЕЗПЕЧНЕ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЛЯЖНИХ ЗОН?.....	48
ВИСНОВКИ	57

ВСТУП

У зв'язку з триваючою збройною агресією рф проти України, питання забезпечення безпеки населення стало одним із пріоритетів органів місцевого самоврядування, державних структур та громадськості. Органи місцевого самоврядування були вимушені переглянути місцеву політику у відповідності до викликів війни та продовжують це здійснювати відповідно до актуальної безпекової ситуації.

Одеська міська громада має важливу стратегічну роль з огляду на економічні, політичні та культурні аспекти в умовах повномасштабної війни. Місто Одеса залишається одним з найважливіших міст України, яке відіграє ключову роль у міжнародній торгівлі завдяки своєму стратегічному розташуванню на узбережжі Чорного моря. Діяльність морських портів Одеси – це потужний економічний фактор стійкості України в умовах повномасштабної війни.

Цивільна інфраструктура м. Одеси перебуває під постійними обстрілами російських військових. За статистичними даними, з початку повномасштабного вторгнення станом на початок листопада 2024 року, в м. Одесі 1722 рази лунав сигнал «повітряна тривога». За той же період, ЗМІ повідомляли 314 разів про вибухи на території міста. Упродовж останнього місяця військові рф здійснили низку ракетних ударів по портовій інфраструктурі Одеси, загинули та поранені портові працівники, пошкоджені іноземні торгові судна. Крім небезпеки життю і здоров'ю цивільних людей, такі атаки створюють загрозу для зернового коридору.

Зважаючи на такі виклики, впровадження та дотримання місцевих стандартів громадської безпеки та цивільного захисту населення є безумовним пріоритетом для приміської громади в умовах воєнного стану. В першу чергу, це торкається облаштування наявних захисних споруд та спорудження нових, а також інформування людей про їх локації та режим роботи. Враховуючи той факт, що система оповіщення населення про безпекові загрози в місті була створена ще за радянських часів, її модернізація є обов'язковим кроком для забезпечення безпеки цивільного населення.

Географічне розташування міста на узбережжі Чорного моря та статус «туристичного центру» ставить перед органами місцевого самоврядування унікальні безпекові виклики – зокрема, забезпечити безпеку великої кількості відпочивальників на пляжних ділянках міста та в прибережній зоні. Цей виклик значно актуалізувався після резонансного обстрілу 29 квітня 2024 року, коли російські військові вдарили балістичною ракетою Іскандер-М із касетним боезарядом по узбережжю Одеси. Одразу було відомо про чотирьох загиблих цивільних людей, згодом кількість жертв збільшилася до семи людей. Поранень різного ступеня важкості зазнали 32 людини, у тому числі й діти.

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Дослідження щодо забезпечення безпеки в умовах воєнного стану в Одеській міській громаді проводилось Громадською приймальною УГСПЛ в м. Одесі, яка працює на базі Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України» протягом серпня – листопада 2024 року. Методологія дослідження спирається на [методологію](#) «Місцевого індексу прав людини», з додаванням визначених моніторами індикаторів, релевантних темі «Безпека в громаді».

Всього для дослідження моніторами виділено 10 індикаторів. Із загальної кількості індикаторів дослідження, 9 індикаторів відповідають базовій методології «Місцевого індексу прав людини» для тематики «Безпека в громаді». 1 індикатор, який торкається безпечного функціонування пляжних зон в місті, внесено додатково з огляду на специфіку громади та вплив цього фактору на безпекову ситуацію в місті та відчуття безпеки серед містян та відпочивальників.

Місцевий індекс прав людини – це моніторинговий інструмент, що дозволяє визначити стан дотримання прав людини на рівні територіальних громад України та спроектувати діяльність органів місцевого самоврядування у фокусі забезпечення дотримання прав мешканців громади. Методологія створена на основі кращих іноземних та вітчизняних практик моніторингу прав людини на місцевому рівні та враховує специфіку роботи органів місцевого самоврядування під час збройного конфлікту.

Індикатори методології базуються на стандартах міжнародних та регіональних договорів у сфері прав людини, актах національного законодавства та стратегічних документах. Методологія Місцевого індексу прав людини була розроблена експертами Української Гельсінської спілки з прав людини за участю незалежних експертів.

Метою дослідження було оцінити рівень забезпечення безпеки в умовах воєнного стану в Одеській міській громаді та стан виконання позитивних зобов'язань органами місцевого самоврядування міжнародних і національних актів у сфері прав людини в розрізі розвитку безпечного середовища в громаді, з підготовкою відповідних рекомендацій для покращення ситуації.

Сфери дослідження:

- **прийняття**, організаційні умови для впровадження та результати практичної реалізації місцевих програм забезпечення громадської безпеки та цивільного захисту населення;
- **планування** та проведення заходів цивільного захисту населення, а також діяльність щодо запобігання правопорушенням у взаємодії з поліцією (community policing), з оцінкою їх ефекту та впливу на рівень безпеки у громаді;
- **інформаційно-просвітницька** діяльність ОМС серед населення у сфері безпеки та цивільного захисту населення;
- **диджиталізація** безпеки в громаді, зокрема впровадження новітніх інформаційно-технічних систем для реагування та безпекові події та розвиток системи оповіщення;
- **забезпечення** функціонування та доступ населення до захисних споруд в місті, в тому числі на території рекреаційних зон.

В рамках дослідження, застосовувались такі методи збору інформації:

- **аналіз** нормативно-правової бази, включно з місцевими програмами;
- **аналіз** публічної інформації на офіційних вебресурсах органів влади;
- **аналіз** даних, отриманих за запитами на інформацію;
- **аналіз** публікацій в ЗМІ та соціальних мережах;
- **аналіз** інформації, отриманої за результатами експерименту;
- **аналіз** інформації, отриманої за результатами спостереження.

Особливості оцінки за методологією:

- 1)** За підсумками проведеного аналізу моніторами зараховується або не зараховується бал. Бали виставляються з метою визначення підсумкового рівня забезпечення безпеки в умовах воєнного стану на рівні громади в конкретній сфері та слугують громаді орієнтиром для покращення роботи.
- 2)** За підсумками моніторингу формується мапа рекомендацій для покращення стану забезпечення безпеки в умовах воєнного стану в Одеській міській громаді.

Результати проведеного моніторингу та мапа рекомендацій є публічними та доступні на [сайті](#) Одеської обласної організації ВГО «Комітет виборців України», [сайті](#) Української Гельсінської спілки з прав людини та [сайті](#) «Національний індекс прав людини».

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ГРОМАДУ

Одеська міська територіальна громада у Одеському районі Одеської області.

Адміністративний центр – місто Одеса. Площа території – **164,9** км², населення громади **1 015 372**. Органом місцевого самоврядування є Одеська міська рада, яка складається з **55** депутатів та міського голови.

Код ЄДРПОУ: 26597691.

Адреса: Україна, Одеська область, місто Одеса, площа Думська, будинок 1

Поштовий індекс: 65026.

Сайт: <https://omr.gov.ua/ua>

Електронна пошта: rada@omr.gov.ua

Телефон: 779-13-14

Сторінки в соціальних мережах: <https://t.me/odesacityofficial>

До складу громади входить м. Одеса.

Територія громади поділяється на райони міста:

- Київський район (**256.58 тис. осіб**, площа **47.7 км²**)
- Хаджибейський район (**242.9 тис. осіб**, площа **89.7 км²**)
- Приморський район (населення **259 тис. осіб**, площа **24.2 км²**)
- Пересипський район (**263 тис. осіб**, площа **25,3 км²**)

Бюджет міста:

У 2024 році – доходи бюджету у сумі 14 344 756 577 гривень,
 видатки бюджету у сумі 15 617 883 122 гривень;

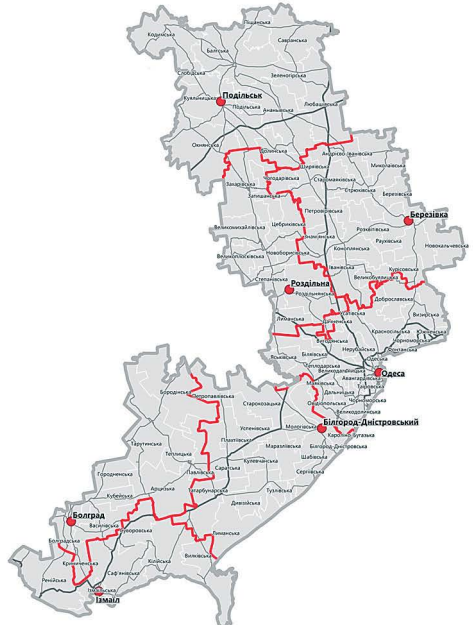
У 2023 році – доходи бюджету у сумі 13 813 358 312 гривень,
 видатки бюджету у сумі 14 217 536 755 гривень;

У 2022 році – доходи бюджету у сумі 12 833 249 435 гривень,
 видатки бюджету у сумі 11 254 917 298 гривень.

Одеська область

Назва	Населення (тис.осіб)
Березівський	109.4
Болгород-Дністровський	201.4
Болградський	154.5
Ізмаїльський	206.2
Одеський	1375.9
Подільський	229.9
Роздільнянський	104.2

- Умовні позначення**
- Межі проектних районів
 - Центри проектних районів
 - Межі територіальних громад, затверджених КМУ

РЕЗУЛЬТАТИ МОНІТОРИНГУ

1. Чи діє у громаді місцева політика громадської безпеки?

Рішенням Одеської міської ради №5797-VII від 18.03.2020 р. було затверджено Міську цільову програму «Безпечне місто Одеса» на 2020-2022 роки. Згодом, до цільової програми вносилися зміни, зокрема продовжувався строк виконання. Наразі, рішенням Одеської міської ради №2381-VIII від 18.09.2024 строк виконання програми було продовжено на період до 2025 року.

Програма спрямована на досягнення максимального ефекту в забезпеченні публічної безпеки мешканців та гостей міста, що, у свою чергу, потребує впровадження нових підходів до організації взаємодії між правоохоронними органами та органами місцевого самоврядування.

Відтак, реалізація програми відбувається шляхом:

- **запровадження** новітніх технологій та підходів у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів мешканців та гостей міста Одеси;
- **запровадження** новітніх технологій реагування на випадки виникнення надзвичайних ситуацій; цілодобового моніторингу обстановки на території міста; збору, аналізу, узагальнення та доведення інформації до керівництва міста;
- **координації** дій суб'єктів управління у сфері забезпечення публічної безпеки у м. Одесі;
- **запровадження** заходів, спрямованих на підвищення рівня цивільного захисту населення, оперативності реагування на надзвичайні ситуації на території міста Одеси;

- **сприяння** діяльності та створення належних умов для реалізації уповноваженими органами, установами та підприємствами повноважень у сфері забезпечення законності, правопорядку, охорони прав, свобод і законних інтересів мешканців міста Одеси.

Заходи з реалізації Програми передбачається фінансувати за рахунок коштів бюджету Одеської міської територіальної громади в межах наявного фінансового ресурсу. Усього ж на реалізацію Програми виділено 1 878 768 050 (один мільярд вісімсот сімдесят вісім мільйонів сімсот шістьдесят вісім тисяч п'ятдесят) гривень, з яких:

РІК	ВИДІЛЕНО НА ПРОГРАМУ (грн)	ВІДСОТОК ВІД БЮДЖЕТУ МІСТА (%)
2020	33 153 800	0.31
2021	35 017 400	0.3
2022	121 394 400	0.95
2023	869 887 370	6.3
2024	795 628 580	5.55
2025	23 704 500	N/A

Як бачимо, із початком повномасштабного вторгнення росії на територію України, спостерігається тенденція збільшення видатків на заходи, спрямовані на забезпечення безпеки на території міської громади. Враховуючи тенденцію внесення змін до Програми, порівняно низький рівень фінансування на 2025 календарний рік згодом буде збільшено шляхом прийняття відповідного рішення Одеською міською радою, враховуючи безпекову ситуацію у громаді.

Варто зазначити, що у ході моніторингу було встановлено, що починаючи з 2022 року по вересень 2023 року на офіційному сайті міста Одеси відсутні скан-копії текстів рішень Одеської міської ради, якими вносилися зміни до цільової програми. Вбачаємо за доцільне додати відповідні рішення з метою забезпечення громадянам можливості повного та всебічного ознайомлення з Програмою та тенденцію внесення змін до неї.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Опублікувати тексти усіх внесених змін/звітів до цільової програми «Безпечне місто Одеса» на офіційному сайті міста Одеси.
- 2.** Провести незалежну оцінку довготривалих результатів та впливу цільової програми «Безпечне місто Одеса», результати якої використати для розробки наступних цільових програм з розвитку безпечного середовища в громаді.
- 3.** Більш широко залучати громадськість на усіх етапах розробки, впровадження та оцінки цільової програми «Безпечне місто Одеса».

2. Чи діють у громаді локальні акти щодо цивільного захисту населення?

У громаді діє Міська цільова програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території м. Одеси на 2022 – 2026 роки, затверджена рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 05 квітня 2022 року №40.

Основними завданнями Програми є:

- здійснення ремонтно-відновлювальних робіт та проведення ремонту спеціальних систем життєзабезпечення у захисних спорудах цивільного захисту комунальної форми власності, проведення поточних (повторних) заходів технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту як об'єктів нерухомого майна;
- забезпечення готовності сил та засобів цивільного захисту, пожежних підрозділів до дій, спрямованих на запобігання виникненню надзвичайних ситуацій і реагування на них;
- здійснення ремонтно-відновлювальних робіт та проведення капітального ремонту пожежних водойм, що розміщені на території міста Одеси;
- завчасне накопичення і підтримання у постійній готовності засобів індивідуального захисту для населення, яке проживає у прогнозованих зонах хімічного забруднення і зонах спостереження суб'єктів господарювання радіаційної небезпеки I і II категорій, та формувань цивільного захисту, а також приладів дозиметричного і хімічного контролю та розвідки;

- забезпечення альтернативними джерелами електроенергії багатоквартирних будинків об'єднань співвласників багатоквартирних будинків, а також житлово-будівельних кооперативів м. Одеси.

Для досягнення мети Програми передбачається реалізувати її завдання шляхом:

- об'єднання та координації зусиль служб цивільного захисту міста, державних пожежно-рятувальних підрозділів;
- підвищення рівня готовності пожежно-рятувальних підрозділів міста Одеси до ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та гасіння великих пожеж;
- забезпечення раціонального використання міської ресурсної бази матеріального резерву та тривалого зберігання номенклатури матеріальних цінностей;
- впровадження Порядку здійснення часткової компенсації вартості закупівлі електрогенераторів, джерел альтернативної енергії, обладнання систем накопичення електроенергії.

Фінансування заходів Програми здійснюється у межах коштів, передбачених у бюджеті Одеської міської територіальної громади на зазначені цілі на відповідний рік.

Станом на момент проведення моніторингу, витрати на виконання Програми встановлені на рівні 904 575,02 тис. грн.

Строк виконання Програми – 2022-2026 роки. Перший етап – 2022-2024 роки, другий етап – 2025-2026 роки.

Координація за ходом виконання Програми покладається на Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради. Загальний контроль реалізації Програми здійснюється постійною

комісією Одеської міської ради з питань екології, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків, зв'язку та інформаційних технологій.

Після закінчення встановленого строку виконання Програми Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради складає підсумковий звіт про результати її виконання та надає його на розгляд Виконавчому комітету Одеської міської ради, а після схвалення – на затвердження Одеській міській раді, не пізніше ніж у шестимісячний строк після закінчення встановленого строку її виконання. Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради оприлюднює основні результати реалізації Програми на офіційному сайті Одеської міської ради.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Провести незалежну оцінку довготривалих результатів та впливу міської цільової програми цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території м. Одеси, результати якої використати для розробки наступних цільових програм з цивільного захисту населення.
- 2.** Більш широко залучати громадськість на усіх етапах розробки, впровадження та оцінки міської цільової програми цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території м. Одеси.

3. Чи впроваджуються у громаді заходи з цивільного захисту населення?

Упродовж 2023 року Одеською міською радою та її Виконавчим комітетом здійснено низку заходів щодо вдосконалення системи цивільного захисту, її органів управління, сил і засобів, підвищення здатності територіальної підсистеми єдиної державної системи запобігання і реагування на надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру.

Основним завданням у 2023 році було проведення роботи, спрямованої на недопущення та попередження надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру на території міста Одеси, забезпечення укриття населення міста Одеси.

Так, було встановлено, що основними причинами виникнення небезпечних подій за 2023 рік стало:

- недотримання мешканцями міста правил пожежної безпеки, паління у ліжку в нетверезому стані, недотримання правил поводження з електрообігрівачами та іншими електроприладами;
- порушення правил пожежної безпеки при роботах з електрообладнанням;
- необережне поводження з вогнем;
- недотримання населенням міста правил поведінки на водних об'єктах, купання у морі в нетверезому стані, у темний час, при незадовільному стані здоров'я.

З метою вирішення поставлених завдань, комісією з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Виконавчого комітету Одеської міської ради (далі – Комісія), було організовано заходи щодо забезпечення захисту населення та території міста від надзвичайних ситуацій у форматі засідань, яких за 2023 рік було проведено 7.

Важливим аспектом роботи Комісії стало проведення заходів щодо уточнення переліку хімічно небезпечних об'єктів, розташованих на території м. Одеси станом на 2023 рік та надані пропозиції на 2024 рік. Впродовж 2023 року вживались заходи щодо зменшення кількості хімічно небезпечних речовин на 7 об'єктах.

З аналізу локальних нормативно-правових актів вбачається, що рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради №148 від 28.03.2024 «Про основні завдання цивільного захисту м. Одеси у 2024 році» було затверджено План основних заходів цивільного захисту у м. Одесі на 2024 (далі – План). На офіційному сайті м. Одеси є посилання на документ, тож будь-яка зацікавлена особа може ознайомитися із заходами цивільного захисту населення. Загалом, впродовж 2024 року, передбачається проведення понад 50 заходів.

Моніторами було встановлено, що при міській раді утворено виконавчий орган – Департамент муніципальної безпеки Одеської міської ради, одним із завдань якого є організація та здійснення заходів цивільного захисту та запобігання виникненню надзвичайних ситуацій на території міста.

Протягом 2023 року, представниками управління з питань цивільного захисту Департаменту для забезпечення укриття населення міста Одеси та забезпечення належного обліку

об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту було взято участь у складі робочих груп щодо обстеження підвальних приміщень закладів освіти, закладів охорони здоров'я та інших приміщень (підвальні приміщення житлових будинків, дільниці ЖКС) комунальної форми власності з метою визначення можливості їх використання для укриття населення як найпростіших укриттів.

Було складено акти та всього рекомендовано для укриття населення як найпростіші укриття 157 об'єктів, у тому числі: заклади освіти – 107; заклади охорони здоров'я – 23; інші об'єкти – 27. Крім того, з метою нарощування кількості об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту в місті, представниками управління було взято участь в обстеженні підвальних (цокольних) приміщень будівель та споруд, паркінгів житлових будинків, підземних переходів інших форм власності. Всього було складено акти та рекомендовано для укриття населення як найпростіші укриття 429 об'єктів. Загалом протягом 2023 року було обстежено близько 3569 об'єктів будівель та споруд щодо визначення можливості їх використання для укриття населення як найпростіші укриття.

У 2024 році також регулярно проводяться виїзні інспекції укриттів та бомбосховищ на території міста. Так, наприклад, за інформацією, опублікованою на офіційному сайті м. Одеса, 02 квітня 2024 року відбулась виїзна робоча нарада щодо збільшення кількості сховищ у Пересипському районі міста Одеси. Під час виїзду, представниками ОМС було встановлено, що більшість будівель відпочатку будувалися без підвалів. Особливо біля моста Пересип – через високий рівень ґрунтових вод. «В одній зі шкіл Лузанівки колись давно планували побудувати басейн. Проєкт так і не був завершений, проте це місце може бути придатним для встановлення напівпідземного мобільно-

го укриття. Або ж будівництва стаціонарного. Чекаємо на висновки фахівців», - прокоментував міський голова результати наради. Також, у ході інспекції, був перевірений підвал одного з житлових будинків, розташованого на вулиці Блажка (раніше – Махачкалинська). Наразі вивчається можливість використовувати його для укриття учнів двох найближчих шкіл.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1. Періодично** інформувати населення шляхом оприлюднення інформації на офіційних джерелах інформації щодо результатів інспекцій укриттів та бомбосховищ на території міста.
- 2. Збільшити** кількість виїзних робочих нарад щодо перевірки стану захисних споруд за участю представників ОМС.
- 3. Посилити** роботу комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій Виконавчого комітету Одеської міської ради за напрямом уточнення переліку хімічно небезпечних об'єктів на території громади.
- 4. Періодично** проводити навчання з питань цивільного захисту для посадових осіб та працівників ОМС, а також інших зацікавлених державних та недержавних суб'єктів.

4. Чи проводить ОМС заходи у взаємодії з поліцією (community policing)?

Як було раніше зазначено, рішенням Одеської міської ради №5797-VII від 18.03.2020 р. було затверджено Міську цільову програму «Безпечне місто Одеса» на 2020-2022 роки, яку згодом було продовжено до 2025 року. Одним із напрямів Програми є створення належних умов діяльності та служби Головного управління Національної поліції в Одеській області та Управління патрульної поліції в Одеській області Департаменту патрульної поліції, що у свою чергу забезпечує запобігання, виявленню та реагуванню на правопорушення.

В ході аналізу Програми було встановлено, що за напрямом створення належних умов діяльності та служби ГУНП в Одеській області було окреслено орієнтований обсяг фінансування у розмірі 27 308,0 тис. грн. на період з 2020 по 2025 роки. За тим же напрямом стосовно Управління патрульної поліції в Одеській області Департаменту патрульної поліції було окреслено орієнтований обсяг фінансування у розмірі 25 379,9 тис. грн. на період з 2020 по 2025 роки.

Також, у ході моніторингу встановлено, що за 2024 календарний рік правоохоронці провели у більшості ліцеїв м. Одеси просвітницькі заходи серед молоді щодо профілактики правопорушень. Темою зустрічей з підлітками стала відповідальність за вчинення злочинів. Як повідомляє Відділ комунікації поліції Одещини, поліцейські акцентують увагу хлопців та дівчат на тому, що з самого дитинства вони закладають фундамент під подальше життя. Під час зустрічей поліцейські не лише розповідають дітям про негативні наслідки вчинення правопорушень, але й наочно показують їм документальні відео вчинених злочинів та їх наслідків і підкреслюють: усе, що суперечить закону, не варте зіпсованої долі.

Фото 1. Просвітницькі заходи для старшокласників навчальних закладів м. Одеси. Фото: ГУНП в Одеській області

У громаді діє консультативно-дорадчий орган – Міський координаційний центр підтримки цивільного населення, основним завданням якого є сприяння забезпеченню взаємодії між органами виконавчої влади, правоохоронними та іншими державними органами, органами місцевого самоврядування під час вирішення питань щодо соціального захисту, забезпечення житлом та зайнятості постраждалого населення, надання психосоціальної, медичної та правової допомоги населенню.

З початку повномасштабного вторгнення, коли місто щодня було під загрозою окупації, ініціативною групою, до якої в першу чергу відносяться працівники Департаменту та комунальних установ «Муніципальна варта» і «Рятувально-водолазна служба Одеської міської ради», за погодженням міського голови, командира військової частини Сил територіальної оборони за територіальною приналежністю, а також за відповідними

наказами командування Збройних Сил України вищого рівня було створено Добровольче формування Одеської міської територіальної громади «Муніципальна варта Одеси». Основними завданнями якого є охорона публічного порядку, боротьба зі злочинністю у м. Одесі, підтримання заходів правового режиму під час воєнного стану на території держави.

За весь період військової агресії особовий склад добровольчого формування Одеської міської територіальної громади пройшов первинну військову, медичну підготовку та перевірку у правоохоронних органах, на виконання відповідних бойових завдань та розпоряджень отримали від військової частини зброю та виконують функції охорони та оборони як адміністративних будівель самих бригад Сил територіальної оборони у зв'язку з відсутністю їх комплектності, так і об'єктів критичної інфраструктури міста Одеси та за його межами, визначеними відповідними бойовими розпорядженнями.

Так, протягом 2023 року, під час комендантської години в місті Одесі в системі єдиної дислокації патрулів здійснювались спільні патрулювання з підрозділами Національної поліції України та працівниками охоронних структур міста Одеси на спеціально обладнаному та маркованому автотранспорті, під час яких перевірено 1565 авто на наявність заборонених речей та близько 2000 громадян на наявність документів. За цей період зафіксовано 18 злочинів, складено 25 адміністративних протоколів. За порушення комендантської години за весь період затримано та передано до районних відділів поліції 97 осіб.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Посилити інституційну співпрацю між ОМС та правоохоронними органами в аспекті запобігання вчинення правопорушень з акцентом на окремі групи населення, які найбільш вразливі до безпекових викликів.
- 2.** Періодично проводити спільні навчання з різних форм співпраці поліції з громадою, які мають містити також комунікаційну складову.
- 3.** Розширити впровадження різних форм (інструментів) участі громадськості в забезпеченні безпеки, зокрема створення/розвиток груп «сусідської варти».
- 4.** Визначити, описати та поширювати позитивні практики та досвід співпраці ОМС з поліцією.

5. Чи проводяться ОМС інформаційно просвітницькі кампанії у сфері безпеки?

Інформаційно-просвітницька робота з населенням у сфері безпеки проводиться шляхом розповсюдження інформації через засоби масової інформації, публікацій на сайті Одеської міської ради та інших офіційних джерел інформації ОМС. У ході моніторингу, також було встановлено, що ОМС проводяться інформаційно-просвітницькі заходи офлайн у співпраці з Міністерством внутрішніх справ України, Національною поліцією України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій тощо.

На території міської громади реалізують проєкт «Мобільний клас безпеки» для підвищення культури безпеки серед дітей, учнів 4 та 5 класів. Мобільний клас безпеки – це спеціально оснащені транспортні засоби, в яких інформують та навчають людей, зокрема дітей. Дітям розповіли про важливість дотримання правил безпеки у різних життєвих ситуаціях, а саме: мінної та пожежної безпеки, правил дорожнього руху та правил безпеки у побуті. Для вихованців закладів дошкільної освіти міста проводяться «Єдині уроки безпеки». Під час зустрічі, вихованці, зокрема, переглянули мультфільми щодо безпеки життєдіяльності, пожежної, мінної безпеки та Правил дорожнього руху. Крім того, була проведена тренувальна евакуація дітей і дорослих з приміщення закладу дошкільної освіти до первинного укриття.

За інформацією, наданою моніторам у відповіді на запит, у 2023 році в м. Одесі проведено 181 спеціальне об'єктове навчання та тренування з цивільного захисту, у яких взяли участь 7206 осіб. З метою проведення системної інформаційно-про-

світницької роботи серед населення у сфері безпеки у місті Одеса, створено консультаційний пункт з питань цивільного захисту. Основним завданнями такого Пункту є навчання непрацюючого населення діям у надзвичайних ситуаціях та розвиток як осередку просвітницько-інформаційної роботи, пропаганди знань серед населення з питань цивільного захисту, безпеки життєдіяльності та дій в умовах надзвичайних ситуацій.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Розробити та впроваджувати тематичні інформаційно-просвітницькі кампанії з найбільш актуальних для громади безпекових викликів.
- 2.** Розширити використання сучасних онлайн інструментів та форм інформаційно-просвітницької діяльності з безпекових питань.

6. Чи створено ОМС систему евакуації населення?

За результатами аналізу нормативно-правових актів місцевого самоврядування, було встановлено, що на вимогу постанови Кабінету Міністрів України від 30 жовтня 2013 року №841 «Про затвердження Порядку проведення евакуації у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру», для забезпечення збору і реєстрації евакуйованого населення та організації його вивезення (виведення) у безпечні райони було ухвалено Розпорядження Одеського міського голови № 456 від 27.05.2015 р., яким було затверджено Перелік збірних пунктів евакуації населення міста Одеси.

Так, враховуючи внесення змін до Розпорядження, у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій, мешканці та гості міста можуть організовано здійснити евакуацію до безпечних районів за наступними адресами:

№ з/п	Адреса ЗПЕ (місце розташування)	Номер ЗПЕ	Організація (установа), на базі якої створюється ЗПЕ
Київський район			
1	65080, м. Одеса, Люстдорфська дор., 60	1	Одеський ліцей №51 Одеської міської ради
2	65101, м. Одеса, вул. Академіка Корольова, 12	2	Одеський ліцей №63 Одеської міської ради
3	65089, м. Одеса, вул. Академіка Корольова, 90	3	Одеський ліцей №65 Одеської міської ради
4	65016, м. Одеса, Фонтанська дор., 26	4	Одеський ліцей №81 Одеської міської ради
5	65037, м. Одеса, просп. Свободи, 91	5	Одеський ліцей №85 Одеської міської ради

№ з/п	Адреса ЗПЕ (місце розташування)	Номер ЗПЕ	Організація (установа), на базі якої створюється ЗПЕ
Пересипський район			
6	65006, м. Одеса, вул. Балківська, 42/1	16	Одеський ліцей №5 Одеської міської ради
7	65069, м. Одеса, вул. Кримська, 62, корп. А	17	Одеський ліцей №13 Одеської міської ради
8	65102, м. Одеса, Миколаївська дор., 283	17	Одеський ліцей №23 Одеської міської ради
9	65035, м. Одеса, вул. Генерала Бочарова, 14-А	19	Одеський ліцей №67 Одеської міської ради
10	65055, м. Одеса, вул. Кругова, 1	20	Одеський навчально-виховний комплекс №125 «Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад» Одеської міської ради Одеської області
Приморський район			
11	65058, м. Одеса, просп. Шевченка, 10	11	Одеський ліцей №62 Одеської міської ради
12	65091, м. Одеса, Старокінний пров., 9	12	Одеська гімназія №21 Одеської міської ради
13	65020, м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 32	13	Одеська загальноосвітня школа №26 I-III ступенів Одеської міської ради
14	65014, м. Одеса, вул. Маразліївська, 60	14	Одеський ліцей «Освітні ресурси та технологічний тренінг» №94 імені Володимира (Зеєва) Жаботинського Одеської міської ради
15	65007, м. Одеса, вул. Преображенська, 75	15	Одеський ліцей №118 Одеської міської ради

№ з/п	Адреса ЗПЕ (місце розташування)	Номер ЗПЕ	Організація (установа), на базі якої створюється ЗПЕ
Хаджибейський район			
16	65005, м. Одеса, пл. Михайлівська, 10	6	Одеський ліцей «Михайлівський» Одеської міської ради
17	65005, м. Одеса, вул. Болгарська, 88	7	Одеський ліцей №4 Одеської міської ради
18	65008, м. Одеса, вул. Іцхака Рабіна, 8	8	Одеський ліцей №8 Одеської міської ради
19	65078, м. Одеса, вул. Іцхака Рабіна, 45	9	Одеський ліцей №69 Одеської міської ради
20	65033, м. Одеса, вул. Василя Стуса, 10	10	Одеська гімназія №110 Одеської міської ради
21	65085, м. Одеса, вул. Миколи Аркаса, 56	21	Одеський ліцей №130 Одеської міської ради

Структурними підрозділами Одеської міської ради має щорічно здійснюватися перевірка стану готовності збірних пунктів евакуації до роботи. Тим не менш, актив такої перевірки у вільному доступі не було знайдено. Також, вбачаємо за доречне проведення симуляції евакуації на обраних евакуаційних пунктах з метою максимальної підготовки ОМС у разі виникнення загрози або ситуації надзвичайного характеру.

Також, враховуючи той факт, що система була впроваджена Рішенням міського голови у 2015 році, тобто задовго до початку повномасштабного вторгнення, і зазнавала змін лише стилістичних, у зв'язку із перейменуванням вулиць та районів, вбачаємо необхідність її ретельного перегляду у зв'язку із реаліями повномасштабної війни, воєнного стану та актуальними безпечовими викликами для громади та регіону.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення бал не зараховувати.

Бал не зараховано

**ЧЕК-ЛИСТ
ПОЛІПШЕНЬ:**

- 1.** Щорічно публікувати звіти на офіційному сайті міста Одеси щодо стану готовності збірних пунктів до евакуації населення.
- 2.** Провести симуляцію евакуації на обраних евакуаційних пунктах з метою максимальної підготовки ОМС у разі виникнення загрози або ситуації надзвичайного характеру.
- 3.** Оновити систему евакуації населення відповідно до викликів та реалій воєнного стану.
- 4.** Розробити/оновити плани евакуації маломобільних груп населення та забезпечити такі групи населення доступною інформацією прийнятними каналами щодо можливої евакуації.

7. Чи впроваджені ОМС сучасні інформаційні системи реагування на події?

Зростаюче значення цифрових технологій у розвитку практично всіх сфер життєдіяльності сучасного суспільства зумовило трансформацію питань використання інформаційних та цифрових технологій у ряді пріоритетних напрямів державної та місцевої політик. Успіхи цифрової трансформації міста Одеси визнані не лише на рівні громади, але й на національному рівні. У 2023 році Одеська громада нагороджена відзнакою за активну участь у впровадженні цифрових проєктів за підтримки Програми EGAP, яка фінансується Швейцарією і виконується Фондом Східна Європа у співпраці з Мінцифрою. У 2024 році Одеса стала учасником пілотного вимірювання, за результатом якого визначено Індекс цифрової трансформації територіальних громад України. Цей проєкт втілено за сприяння Мінцифри, Фонду Східна Європа в межах швейцарсько-української Програми EGAP та за методологічної підтримки Deloitte. Одеська міська громада нагороджена відзнакою «100 лідерів цифрової трансформації України» під час форуму Digital Power Summit 2024. Відзнака отримана Одеською міською радою «за лідерство в цифровізації громади та впровадження інноваційних рішень, що сприяють покращенню ефективності роботи влади та якості життя мешканців громади».

З початку повномасштабного вторгнення РФ до України, Департаментом муніципальної безпеки, штабом Добровольчого формування Одеської міської територіальної громади «Муніципальна варта Одеси» та Комунальної установи «Центр інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики міста Одеси «Центр-077» здійснювались заходи, спрямовані на забезпечен-

ня функціонування інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики міста Одеси (далі – КУ «Центр- «077»), її обслуговування в умовах воєнного часу та ефективного використання.

Важливий інформаційно-технічний функціонал виконує КУ «Центр-«077», пріоритетами в діяльності якого були і залишаються під час дії воєнного стану:

- цілодобовий оперативний моніторинг та контроль ситуації на ОКП ОСУВ «Одеса» та вулицях і об'єктах міста (об'єкти критичної інфраструктури) в режимі реального часу;
- здійснення фіксації порушень, що вчиняються на території міста;
- оповіщення населення та відповідних служб і організацій міста у разі виявлення загроз виникнення надзвичайних ситуацій;
- здійснення відновлення подій на основі записаних відеоматеріалів, надання візуальної інформації з місць установки камер;
- забезпечення працездатності системи відеоспостереження та пристроїв гучного мовлення в належному стані в цілодобовому режимі;
- здійснення пошуку людей за допомогою засобів відеоспостереження;
- забезпечення безперервної, систематичної та оперативної обробки даних відеоспостереження та відеоаналітики;
- забезпечення постійного контролю за станом системи відеоспостереження та відеоаналітики, підтримання її в працездатному стані тощо.

Окрім того, у 2023 році на установу було покладено обов'язок щодо здійснення оповіщення населення про загрозу за допомогою пристроїв гучного мовлення, що встановлені на території нашого міста.

З 2017 року впроваджено Інтегровану систему відеоспостереження та відеоаналітики у місті Одесі, котра під час повномасштабного вторгнення як ніколи, підтвердила свою ефективність – як засіб виявлення злочинів, дій диверсійно-розвідувальних груп щодо дезорганізації критично важливих об'єктів забезпечення життєдіяльності населення; як елемент фіксації порушень правил ведення бойових дій та норм і принципів міжнародного гуманітарного права, які навмисно вчиняються російськими окупантами.

Монітори отримали статистичні дані роботи Інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики у місті Одесі за 2023 рік:

- **надійшло понад 350 запитів слідчих Національної поліції, СБУ, НАБУ, ДБР, а також підрозділів прокуратури, ухвал та постанов суду щодо надання відео або тимчасового доступу до інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики міста Одеси з метою отримання необхідної інформації, у тому числі по кримінальних провадженнях, відкритих за фактами злочинів пов'язаних з умисним вбивством, розбоями, пограбуванням, крадіжками чужого майна, незаконним заволодінням транспортними засобами, порушень правил безпеки дорожнього руху, а також злочинами у сфері службової діяльності, в тому числі за фактами хабарництва, злочинами, пов'язаними з незаконним збутом наркотичних речовин, іншими кримінальними правопорушеннями.**

- здійснено більше 250 перевірок по запитах на встановлення місцезнаходження автомобілів, знайдено по державних номерах – 178.
- виявлено близько 100 фактів перебування на Трасі здоров'я у комендантський час понад 130 осіб та 38 автотранспортних засобів. Забезпечено зберігання в архіві системи інформації про 98 дорожньо-транспортних пригод.

Як наслідок ефективного використання наявних ресурсів системи, на території міста Одеси спостерігається поступове зменшення кількості злочинів, вчинених у публічних місцях.

Тим не менш, станом на сьогодні існує нагальна потреба в зміцненні обороноздатності та посиленні заходів безпеки міста Одеси, оскільки на території нашої держави спостерігається збільшення проявів тероризму та сепаратизму, спроб нагнітання ситуації, погіршення криміногенного стану. Тож існує потреба у здійсненні ОМС заходів задля пошуку можливих та ймовірних шляхів вирішення питання щодо додаткового встановлення камер відеоспостереження.

З метою забезпечення чіткої координації та ефективного управління в умовах надзвичайних та кризових ситуацій, доцільне створення Ситуаційно-аналітичного центру (далі – САЦ) міста. Такий центр має на меті забезпечення організаційного, аналітичного та інформаційного супроводу завдань, виконання яких покладено на органи місцевого самоврядування. Придбання обладнання, розробка та програмне забезпечення для САЦ, а також інтеграція з іншими цифровими системами міста є необхідними кроками для оптимізації взаємодії та досягнення високої ефективності під час реагування на надзвичайні ситуації. Високий рівень координації різних міських структур необ-

хідний для покращення спроможності Одеської міської ради у вирішенні кризових ситуацій шляхом швидкого реагування і підвищення рівня безпеки мешканців та гостей міста.

Відповідно до Міської цільової програми цифрової трансформації Одеської міської ради «Цифрова.Одеса» на 2024 – 2026 роки, затвердженої рішенням Одеської міської ради №2203-VIII від 26.06.2024 на впровадження САЦ виділено 18 мільйонів гривень. Робота по цьому напрямку розпочнеться у 2025 календарному році.

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість) тис.грн, у тому числі:				Очікуваний результат
					Усього	2024 рік	2025 рік	2026 рік	
16. Розробка, впровадження та інтеграція цифрових рішень у сфері безпеки життєдіяльності									
16.1.	Впровадження Ситуаційно-аналітичного центру (САЦ) міста	2025 – 2026 роки	Департамент інформації та цифрових рішень Одеської міської ради	Усього, в т. ч.:	12 000,0	0,0	5 000,0	7 000,0	Оптимізація взаємодії з іншими інформаційними системами міста, підвищення рівня їх безпеки
				бюджет Одеської міської територіальної громади	12 000,0	0,0	5 000,0	7 000,0	
16.2.	Придбання, розробка, програмного забезпечення САЦ міста, інтеграція з іншими системами	2025 – 2026 роки	Департамент інформації та цифрових рішень Одеської міської ради	Усього, в т. ч.:	6 000,0	0,0	3 000,0	3 000,0	
				бюджет Одеської міської територіальної громади	6 000,0	0,0	3 000,0	3 000,0	
Всього за напрямом діяльності				Усього, в т. ч.:	18 000,0	0,0	8 000,0	10 000,0	
				бюджет Одеської міської територіальної громади	18 000,0	0,0	8 000,0	10 000,0	

Фото 2. Міська цільова програма «Цифрова.Одеса».
Скриншот: Офіційний сайт Одеської міської ради

Також, у ході моніторингу встановлено, що на території міста встановлено, так звані «тривожні кнопки» для термінового виклику поліції. Кожен громадянин, який потребує допомоги або є свідком правопорушення, може скористатися тривожною кнопкою з автоматичною відео і звуковою фіксацією і передати повідомлення в диспетчерський центр патрульної поліції. Особливої актуальності така ініціатива набула у часи масових відключень світла, коли спостерігалися великі проблеми зі зв'язком та Інтернетом. На території Одещини встановлено приблизно 2000 термінових викликів поліції.

Фото 3. Кнопка термінового виклику поліції у м. Одеса.

Фото: Громадська приймальня УГСПЛ в м. Одесі / Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

**ЧЕК-ЛИСТ
ПОЛІПШЕНЬ:**

- 1.** Посилити Інтегровану систему відеоспостереження та відеоаналітики у місті Одесі шляхом встановлення більшої кількості відеокамер та запровадження сучасних протоколів обробки та захисту даних.
- 2.** Створити Ситуаційний аналітичний центр відповідно до сучасних підходів роботи з цифровими даними та стандартів захисту прав людини.
- 3.** Впровадити більшу кількість кнопок термінового виклику поліції у громадських місцях, на основі проведеного аналізу місць підвищеної небезпеки.

8. Чи організовано ОМС функціонування системи оповіщення населення?

З початком повномасштабного вторгнення РФ на територію України, спостерігалися певні проблеми з функціонуванням системи оповіщення населення як у місті Одеса, так і на території України у цілому. До ЗМІ надходили сотні повідомлень з питанням куди звертатися, якщо не чути сирену.

Ще у 2017 році експерт управління з питань надзвичайних ситуацій та оборонної роботи облдержадміністрації Сергій Помазан зауважив, що система централізованого оповіщення працює настільки погано, що сигнали не сягають відповідальних за неї працівників та органів місцевого самоврядування, а це уповільнює реагування на загрозу. «Ми всіма силами та засобами намагаємося підтримувати систему оповіщення, але вона застаріла та вимагає негайної модернізації та оновлення», – зазначив тоді Помазан.

З метою вирішення вищезазначених проблем, відповідно до «Міської цільової програми цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території м. Одеси на 2022 – 2026 роки», на модернізацію системи оповіщення було виділено понад 43 мільйонів гривень.

Так, відповідно до отриманої моніторами інформації, за 2023 рік організовано та забезпечено зміни в системі управління, оповіщення та зв'язку у місті. Встановлено та забезпечено роботу 200 гучномовців на фондах комунальних закладів освіти та науки, закладів охорони здоров'я та у місцях масо-

вого скупчення людей. Загалом, за 2023 рік збоїв системи оповіщення не зафіксовано. Протягом року виходили з ладу сирени типу С-28, С-40 радянського виробництва, здебільшого введені в експлуатацію у 1960-1980 роках. Введення в дію нових запасних пунктів управління, вузлів зв'язку не здійснювалось.

Враховуючи великий суспільний інтерес, договори та додаткові угоди, пов'язані із безпековими аспектами, уважно розглядаються правоохоронними органами. Так, з метою оповіщення населення, яке знаходиться, у місцях масового скупчення людей про небезпеку у громаді, зокрема, наявність оголошеного сигналу «Повітряна тривога», Одеською міською радою, за результатами рішення міської ради, було виділено майже 24 мільйони гривень на придбання та налаштування пристроїв гучного мовлення та допоміжного обладнання. Проте Одеська обласна прокуратура звернулася до суду із вимогою скасувати договір та додаткові угоди на придбання вищезазначених систем оповіщення населення. Прокурори вважають, що процедура закупівлі була проведена з порушеннями. Зокрема, системи купили без проекту та погодження з ДСНС й Одеською обласною військовою адміністрацією. У цій справі готують відкриття кримінального провадження. Варто додати, що прокуратура в позовній заяві не ставила вимогу про відключення системи оповіщення в громаді та її демонтаж. Наразі система оповіщення продовжує працювати у штатному режимі й надалі працюватиме без змін.

Також варто зазначити, що інформування мешканців та гостей міста про надзвичайні події систематично здійснюється шляхом:

- наповнення окремих розділів офіційного сайту Одеської міської ради;
- оперативного розповсюдження в месенджері «Telegram» актуальної інформації на Телеграм-каналі «Одеса. Офіційно»;
- інформування на сторінках соціальної мережі «Facebook».

У зв'язку з військовою агресією російської федерації, на початку березня 2022 року було створено ще один оперативний канал Одеської міської ради у месенджері «Telegram» – «Сповіщення Одеса. Офіційно», де публікуються сповіщення про початок та завершення повітряної тривоги у місті Одесі.

Моніторами встановлено, що ОМС працює над удосконаленням системи оповіщення. Так, відповідно до Рішення Виконавчого комітету Одеської міської ради №482 від 23.05.2024 було ініційоване створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення м. Одеси (МАСЦО) шляхом комплексного підходу з впровадження, модернізації існуючих елементів, будівництва (встановлення), реконструкції та заміни існуючих об'єктових, локальних, спеціальних систем оповіщення, а також їх елементів.

Перевагами такої системи буде зменшення часу реагування між органами та відомствами, відповідальними за оголошення про небезпеку у громаді, а також можливість подачі онлайн сигналу у форматі довільного мовного повідомлення про виникнення надзвичайної ситуації (природного характеру, техногенного характеру, соціально-політичного характеру тощо). У 2024 році планується формування технічного завдання для впровадження системи, а у наступному році – впровадження технічного забезпечення. За попередніми оцінками, на створення МАСЦО планується орієнтовне фінансування понад півтора мільйона гривень.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

**ЧЕК-ЛИСТ
ПОЛІПШЕНЬ:**

- 1.** Забезпечити створення місцевої автоматизованої системи централізованого оповіщення м. Одеси відповідно до сучасних стандартів.
- 2.** Розширити використання та синхронізацію альтернативних цифрових інструментів сповіщення населення.

9. Чи забезпечив ОМС функціонування захисних споруд?

Фінансування функціонування захисних споруд здійснюється в рамках Міської цільової програми цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на території м. Одеси на 2022-2026 роки, затвердженої рішенням Виконавчого комітету Одеської міської ради від 05 квітня 2022 року №40.

У рамках вищезазначеної Програми можна виокремити такі заходи у сфері забезпечення функціонування захисних споруд:

- **Будівництво, капітальний ремонт та реконструкція захисних споруд цивільного захисту комунальної форми власності – бюджет 507 570,82 тис. грн. на період з 2022 по 2026 роки.**
- **Утримання захисних споруд цивільного захисту – бюджет 172 935,1 тис. грн. на період з 2022 по 2026 роки.**
- **Придбання (виготовлення, монтування), встановлення, облаштування укриттів фонду захисних споруд цивільного захисту, зокрема первинних (мобільних, швидкоспоруджених), і облаштування найпростіших укриттів блок-модульного типу – бюджет 54 000,0 тис. грн. на період з 2022 по 2026 роки.**

До повномасштабного вторгнення, відповідно до книг обліку захисних споруд та електронного обліку Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій в Одеській області, у місті Одесі обліковувалося 353 захисні споруди цивільного захисту, з них знаходиться у комунальній власності територіальної громади міста Одеси – 85. Захисні споруди цивільного захисту комунальної форми власності міста Одеси були збудовані: у 1940-1960 роках – 65 будівель та окремих споруд;

у 1961-1983 роках – 20 будівель. Також, за словами начальника управління з питань цивільного захисту Володимира Харіщака, окрім вищезазначених 353 захисних споруд, на території міста Одеси є 850 найпростіших укриттів.

За відповідними заявами представників управління, на початку 2023 року показник укриття по Одесі був приблизно 30% охоплення населення під час тривоги. Наразі його вдалося збільшити до 80%. Станом на момент підготовки моніторингу, понад 700 тисяч жителів Одеси мають можливість сховатися в укритті під час тривоги.

За результатами моніторингу встановлено, що на офіційному сайті Одеської міської ради створена інтерактивна онлайн мапа укриттів\бомбосховищ, завдяки якій мешканці та гості міста можуть швидко знайти найближчу до них захисну споруду.

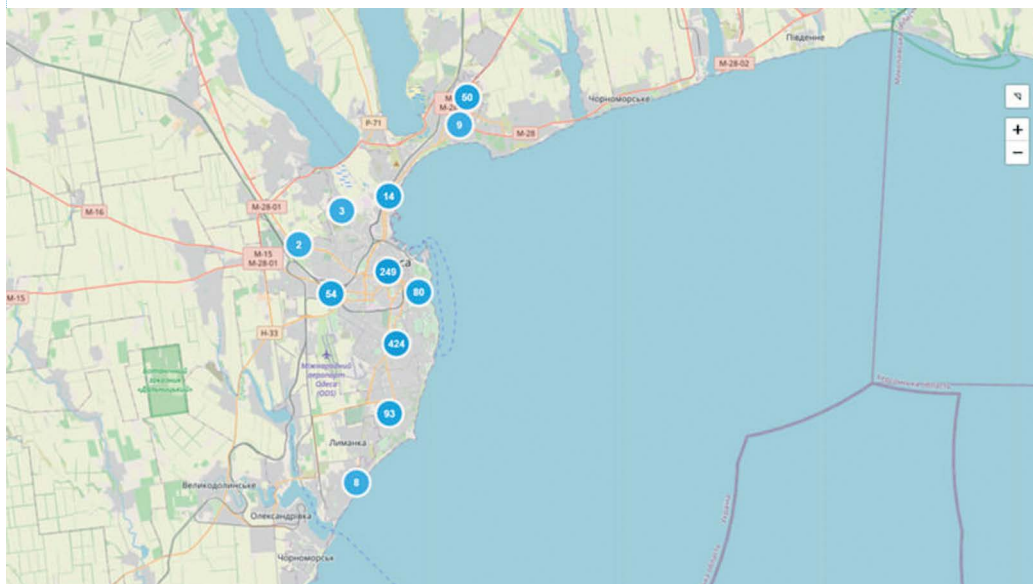

Фото 4. «Мапа бомбосховищ\укриттів».
Скриншот: Офіційний сайт Одеської міської ради

Математичними підрахунками встановлено, що на мапі відображено 986 бомбосховищ \укриттів, що є дещо меншим від показників, озвучених представниками місцевої влади. Припускаємо, що Мапа потребує оновлення і внесення нових укриттів\бомбосховищ.

Варто наголосити, що у Пересипському районі міста Одеси, одному з найбільш густонаселених районів міста, ситуація з доступом до захисних споруд є критичною. Пересипський район Одеси забезпечений укриттями лише на 27%, тоді як в цілому в Одесі цей показник складає 73-74% – розповів 16 квітня 2024 року на засіданні бюджетної комісії Одеської міської ради директор департаменту муніципальної безпеки Віктор Кузнецов. Особливо нагально питання про укриття у Пересипському районі стало після трагедії на проспекті Добровольського, коли російський дрон влучив у багатоповерхівку, внаслідок чого загинуло 12 людей, у тому числі діти.

Частково вирішити проблему із доступом до захисних споруд у Пересипському районі планують шляхом встановлення мобільних укриттів у місцях масового скупчення людей. На офіційному сайті міста опубліковано проєкт «Про організацію заходів щодо нарощування в особливий період фонду захисних споруд цивільного захисту на території міста Одеси» від 18 жовтня 2024 року, відповідно до якого пропонується встановити мобільні укриття на 11 локаціях міста, 9 з яких розташовані у Пересипському районі, а саме:

- вул. Лузанівська, 67;
- вул. Красна, 2;
- парк ім. Добровольського (ріг просп. Князя Володимира Великого (колишній Добровольського) та вул. Марсельської);

- вул. Жоліо-Кюрі, 26 – вул. Віталія Блажка, 36;
- вул. Паустовського, 5;
- просп. Князя Володимира Великого (колишній Добровольського), 92;
- просп. Князя Володимира Великого (колишній Добровольського), 114 (біля ресторану швидкого харчування «МакДональдз»);
- парк Молодіжний (з Кримського бульвару);
- парк Ентузіастів (вул. Академіка Сахарова – вул. Академіка Заболотного);
- вул. Євгенія Танцюри (колишня Генерала Петрова), 41 – 45;
- вул. Євгенія Танцюри (колишня Генерала Петрова), 54;

Кожне укриття має бути розраховане на 150-200 людей та відповідати вимогам щодо захисних споруд. Після того, як виконком затвердить список місць, департамент міського господарства разом з комунальним підприємством «Сервісний центр» мають забезпечити закупівлю, встановлення, облаштування та утримання укриттів відповідно до законодавства.

Особливої уваги заслуговує наявність та придатність захисних споруд у навчальних закладах. За інформацією, оприлюдненою на офіційному сайті міста встановлено, що в Одесі налічується 120 шкіл міського підпорядкування. З них власне укриття мають 92 заклади. Ще 25 шкіл через особливості ландшафту використовують укриття закладів, які розташовані поруч. А три школи можуть працювати тільки дистанційно. Наразі триває ремонт укриттів в 32 школах: фахівці розширюють площі, ремонтують підлоги, облаштовують вентиляцію, туалети, вхідні групи тощо.

За результатами моніторингу встановлено, що деякі з шкіл, які використовують укриття інших закладів стикаються з труднощами отримання відповідних дозволів. Відповідно до заяви директорки департаменту освіти й науки Одеської міської ради, учні однієї зі шкіл не можуть користуватися укриттям через необґрунтовані вимоги його власників. Спочатку школа отримала дозвіл від ОСББ на користування приміщенням за умови придбання лавок, але після виконання цієї умови ОСББ відмовилося, стверджуючи, що потрібні саме відкидні лавки.

Також зазначаємо, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання використання об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту» від 10.03.2017 №138, укриття закладів освіти під час здійснення освітнього процесу заочною формою здобуття освіти доступні тільки для учасників освітнього процесу. Представники міської ради наголошують, що одеські школи продовжать, попри діючі норми законодавства, дозволяти користуватися своїми укриттями всім, хто опинився в небезпеці.

У разі, якщо під час повітряної тривоги укриття закриті, створена спеціальна гаряча лінія, куди мешканці можуть звертатися для усунення перешкод доступу до укриття: 0(4874)81509; +380(93)3353059.

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення зарахувати бал.

Бал зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

- 1.** Періодично оновлювати інтерактивну онлайн мапу укриттів/бомбосховищ на території міста Одеси.
- 2.** Враховуючи критично низьку кількість укриттів у Пересипському районі міста, побудувати нові укриття, у тому числі модульного типу у місцях масового скупчення людей.
- 3.** Забезпечити усі заклади освіти на території міста Одеси, які впроваджують очний формат навчання, укриттями (власними або у найближчих будівлях).
- 4.** Налагодити комунікацію між ОМС та власниками захисних споруд приватної форми власності щодо надання безперешкодного доступу мешканцям міста до укриттів шляхом підписання відповідних меморандумів.
- 5.** У разі оголошення сигналу «повітряна тривога», забезпечити безперешкодний відкритий доступ до найближчого укриття мешканців шляхом проведення роз'яснень та/або надання інструкцій відповідальним за укриття особам.

10. Чи забезпечив ОМС безпечне функціонування пляжних зон?

У 2022 році офіційно пляжного сезону в м. Одесі не було. Одеська обласна військова адміністрація та Одеська міська рада вирішили не відкривати морські пляжі через імовірність ракетних ударів та через мінну небезпеку. У 2023 році, відповідно до розпорядження міського голови від 26.05.2023 року №230 «Про заходи з підготовки до часткового допуску громадян до ділянки узбережжя Чорного моря у межах міста Одеси в умовах правового режиму воєнного стану», Комунальна установа «Рятувально-водолазна служба Одеської міської ради» забезпечила підготовку пляжних зон для відвідування громадянами з метою оздоровлення з можливістю купання в межах берегової лінії міста від пляжу «Ланжерон» до 16 ст. Великого Фонтану. Проте, коли внаслідок руйнування російськими військовими Каховської ГЕС повинь спричинила забруднення Чорного моря навколо міста Одеси, доступ до моря було закрито на два літніх місяці.

Фото 5. **Закриті для відпочивальників пляжні ділянки в м. Одесі через мінну небезпеку.** Фото: Громадська приймальня УГСПЛ в м. Одесі / Одеська обласна організація ВГО «Комітет виборців України»

Так, внаслідок підриву російськими військовими греблі на Каховській ГЕС Херсонської області, течією річки Дніпро у акваторію Чорного моря (а саме на узбережжя міста Одеси) з території затоплених внаслідок повені областей України винесло сміття та небезпечні предмети, які могли становити небезпеку для життя та здоров'я громадян м. Одеси. Для ліквідації наслідків забруднення пляжів та акваторії м. Одеси рятувальниками відділу забезпечення рятування на водних об'єктах було виконано низку невідкладних робіт. Зокрема, проведено водолазне обстеження близько 600 тис. кв.м акваторії пляжів, відпрацьовано 60 змін з очищення пляжів, розпилено та прибрано з пляжів міста 34 дерева.

У 2024 році пляжний сезон в м. Одесі вперше було відновлено майже повноцінно після початку повномасштабного вторгнення. Розпорядженням Одеської ОВА №360/А-2024 від 17.04.2024 року було вказано про необхідність визначення ділянок пляжних зон, які можуть бути доступними для відвідування громадянами для оздоровлення з можливістю купання в межах берегової лінії. На визначених ділянках пляжних зон, спільно із органами місцевого самоврядування, визначається необхідність проведення ряду безпекових заходів.

У відповідності до вимог вищевказаного розпорядження Одеської ОВА, розпорядженням Одеського міського голови №310 від 25.04.2024 року було створено комісію щодо обстеження готовності пляжних зон міста Одеси на відповідність вимогам Правил охорони життя людей на водних об'єктах України, Правил устаткування та експлуатації пляжів міста Одеси, розпорядження № 360/А-2024. Перед комісією було поставлено завдання провести обстеження пляжних зон м. Одеси щодо готовності до відкриття і функціонування в умовах правового режиму воєнного стану у строк до 03 травня 2024 року. За результатами обстеження, Комісія мала скласти відповідні

акти (паспорти) обстежень та надіслати примірники цих актів (паспортів) до Одеської ОВА, оперативно-тактичного угруповання «Одеса» та Одеської районної державної (військової) адміністрації.

В рамках дослідження, було направлено запити на отримання публічної інформації щодо надання переліку наявних та придатних для укриття населення об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, які знаходяться на обліку в межах пляжних зон і пляжів м. Одеси. Відповідно до відповіді Департаменту муніципальної безпеки Одеської міської ради від 26.09.2024 року, визначено наступний перелік захисних споруд.

№	Адреса розташування укриття	Об'єкт розташування	Вид укриття	Форма власності
1	м. Одеса, пляж Дельфін, 2 (фітнес-центр)	Підвальне приміщення ТОВ «Нептун І К»	Найпростіше укриття	Приватна
2	м. Одеса, Французький бульвар, 60-в	Підвальне приміщення ЖК «Kadorг»	Найпростіше укриття	Приватна
3	м. Одеса, Французький бульвар, 60-б	Паркінг ЖК «Kadorг»	Найпростіше укриття	Приватна
4	м. Одеса, пляж Аркадія, 12	Підвальне приміщення нічного клубу «Western»	Найпростіше укриття	Приватна
5	м. Одеса, провулок Ванний, 5-г	Підвальне приміщення ЖК «Платинум Президентс»	Найпростіше укриття	Приватна
6	м. Одеса, провулок Ванний, 3, корп. 3	Паркінг комплексу відпочинку «Stella Residence»	Найпростіше укриття	Приватна
7	м. Одеса, провулок Ванний, 1-б	Паркінг ЖК «Міконос»	Найпростіше укриття	Приватна

№	Адреса розташування укриття	Об'єкт розташування	Вид укриття	Форма власності
8	м. Одеса, 13 ст. Великого Фонтану, 153-д	Паркінг Апартамент- комплексу «Каліпсо»	Найпростіше укриття	Приватна
9	м. Одеса, пляж Дельфін	Підземний тунель (перехід)	Найпростіше укриття	Приватна
10	м. Одеса, вул. Фонтанська дорога, 77-а	Підземний паркінг ТОВ «Коста Фонтана»	Найпростіше укриття	Приватна

Як вбачається з наданої інформації, більшість укриттів – це паркінги або підвальні приміщення житлових комплексів або ж закладів. В ході проведеного експерименту, моніторами встановлено, що до кожного з укриттів людина, відпочиваючи на пляжі м. Одеси, має пройти мінімум 700-1000 метрів, що займає понад 10 хвилин, враховуючи географічні особливості ландшафту. Беручи до уваги те, що балістична ракета, запущена з території тимчасово окупованої Автономної Республіки Крим підлітає до міста приблизно за 2 хвилини, відстань до укриттів, визначених переліком об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту в межах пляжних зон м. Одеси, є занадто довгою.

В рамках дослідження, було проаналізовано 63 акти (паспорти) обстежень, які отримано на інформаційний запит від Одеської районної державної (військової) адміністрації. За результатами аналізу, в першу чергу, варто звернути увагу на строки проведення обстеження Комісією. Попри визначений плановий строк (до 03 травня 2024 року), проведення обстежень відбувалися з 07 червня по 03 вересня 2024 року. На момент обстеження, переважна більшість пляжних ділянок вже функціонувала, окремі пляжі з порушенням відповідних правил (про що вказувались в актах обстежень).

Один з безпекових критеріїв, які перевіряла Комісія, було встановлення факту наявності поблизу пляжних зон обладнаних місць для укриття від засобів ураження (бомбосховищ, бетонних укриттів тощо). Якщо брати до уваги наказ №27/26 від 31 липня 2024 року, у місті Одесі визначено 21 пляжну ділянку, на який дозволено перебування відпочивальників. Згідно з процедурою перевірки, усі вони повинні мати неподалік укриття від засобів ураження. Водночас відповідно до вже згаданої відповіді на інформаційний запит Департаменту муніципальної безпеки Одеської міської ради від 26.09.2024 року, перелік захисних споруд в межах пляжних зон м. Одеси налічує лише 10 укриттів. Така значна розбіжність в цифрах може вказувати, що для окремих пляжів міста визначено або неналежні укриття, або укриття поза пляжною зоною.

Тематика безпеки пляжних зон міста Одеси була об'єктом значної уваги місцевих та регіональних засобів масової інформації. В рамках дослідження, зокрема, проаналізовано матеріали видання «Інтент».

Як повідомили виданню в Одеській ОВА, відповідно до наказу ТВО командира оперативно-тактичного угруповання «Одеса» та начальника Одеської ОВА від 7 червня 2024 року, в Одеській області визначено 19 пляжних зон, на яких дозволено перебування. 18 з таких пляжних зон знаходяться в м. Одесі. У серпні 2024 року в Одеській ОВА оприлюднили інтерактивну мапу пляжів. На ній відмітили лише пляжі Одеси й не всі з них офіційно відкриті. Загалом відмічено 80 пляжів й використано кольорові вказівники: зелений колір означає, що пляж рекомендовано для відвідувачів; жовтогарячий колір вказує на можливі нюанси під час відвідування; червоний колір свідчить про те, що пляж не рекомендується для відвідування.

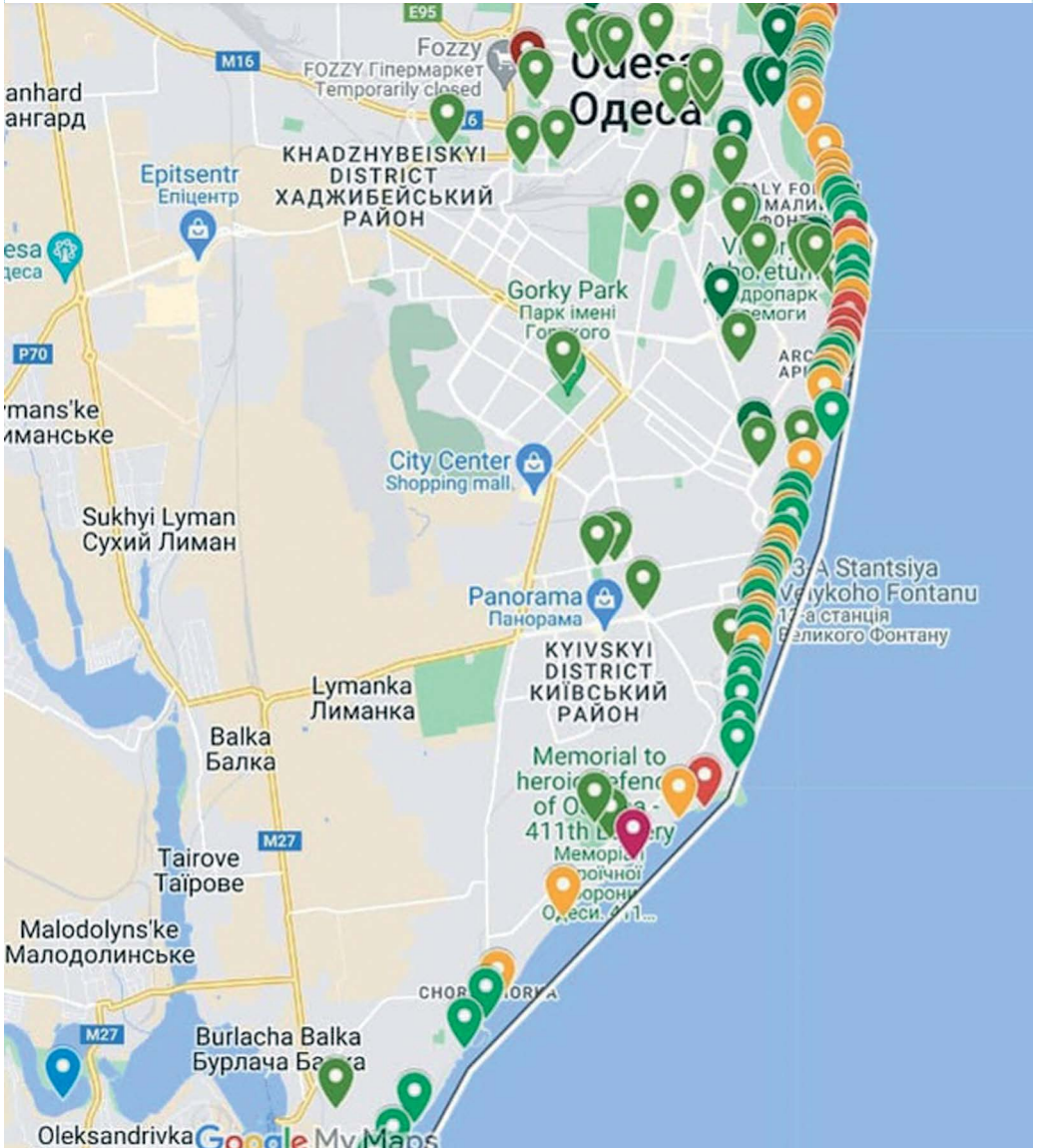

Фото 6. **Інтерактивна мапа пляжів.**
Скриншот з повідомлення Одеської ОВА

Ці зони визначалися на підставі обстеження спеціальною комісією, до якої входили працівники Державної служби з надзвичайних ситуацій. У відповідь на запит видання Інтент в

ДСНС повідомили, що на визначених ділянках мали бути забезпечені заходи щодо організації роботи спостережно-рятувальних постів, обладнання пляжних зон відповідним рятувальним обладнанням, встановлення меж зон купання та забезпечення наявності засобів для оповіщення громадян у разі виникнення надзвичайних ситуацій. За результатами обстеження визначили, що з 68 місць масового відпочинку людей на водних об'єктах відповідає вимогам лише 21 пляж.

На початку липня 2024 року, в етері Інтенет.Інсайт, речниця ДСНС в Одеській області Марина Аверіна наголосила, що біля моря немає укриттів, саме тому ДСНС не підписала дозволу на відкриття пляжів окрім одного. За її словами, навіть наявність укриття не здатна убезпечити людей повністю, і якщо вже люди вирішили піти на пляжі, то йти слід на ті, які місцева влада офіційно визнала відкритими. «Дуже багато людей зараз на пляжах й вони взагалі не йдуть до укриттів під час повітряної тривоги. Тож якщо ворог застосує касетний боєприпас, може бути багато жертв» – зазначила представниця ДСНС.

Також, за результатами аналізу матеріалів ЗМІ встановлено, що неодноразово публікувались скарги відпочивальників, що укриття у пляжних зонах під час повітряної тривоги зачинені. Ситуацію з зачиненим укриттям прокоментувала віцемер Одеси Ганна Позднякова. Вона пообіцяла, що місцева влада розбереться та виправить ситуацію з закритими укриттями під час тривоги.

Після резонансного обстрілу 29 квітня 2024 року, в районі Траси здоров'я, яка простягається вздовж узбережжя, встановили мобільне укриття. Приміщення облаштували у парку Юність поблизу місця влучання російської балістичної ракети з касетним боєприпасом. За результатами моніторингу встановлено, що це перше мобільне укриття в Одесі, яке розташоване в парковій

зоні. Подібні укриття в Одесі ще обіцяють встановити – близько двадцяти. Вони будуть розміщені вздовж Траси здоров'я у скверах. За повідомленням ЗМІ, укриття встановив «Благодійний фонд «Юність 2.0» власним коштом. Приміщення автоматично відкриватиметься під час повітряної тривоги, може вмістити близько 15 осіб та забезпечено відеоспостереженням.

Фото 7. Мобільне укриття на схилах парку «Юність» в м. Одесі.

Фото: Офіційний сайт Одеської міської ради

За результатами проведеного аналізу монітори прийняли рішення не зараховувати бал.

Бал не зараховано

ЧЕК-ЛИСТ ПОЛІПШЕНЬ:

1. Оприлюднити та оновлювати перелік ділянок пляжних зон м. Одеса, які можуть бути доступними для відвідування громадянами для оздоровлення з можливістю купання в межах берегової лінії на офіційних джерелах інформації міста.
2. З метою належної організації «курортного сезону», завчасно розробити план заходів з обстеження пляжних ділянок міста та провести відповідні обстеження до початку функціонування пляжів.
3. Забезпечити недопущення функціонування пляжних ділянок на території міста, які за результатами обстеження були визнані такими, що не відповідають відповідним безпековим нормам, або ж обстеження яких ще не відбулося.
4. Провести ревізію та скласти єдиний перелік належно обладнаних місць для укриття від засобів ураження на території пляжних зон міста, оприлюднити його на офіційних джерелах інформації міста та актуалізовувати відповідно до появи нових об'єктів укриття.
5. Розробити для відпочивальників чіткі, обов'язкові та зрозумілі алгоритми поведінки під час сигналу повітряної тривоги або інших безпекових загроз.
6. У разі оголошення сигналу «повітряна тривога», забезпечити безперешкодний доступ відпочивальникам до найближчого укриття шляхом проведення роз'яснень та/ або надання інструкцій відповідальним за укриття особам.
7. Побудувати модульні укриття на території пляжних зон міста та прилеглий рекреаційній території коштом місцевого бюджету, а також із залученням коштів благодійників та міжнародної допомоги.

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного моніторингу встановлено, що в Одеській міській громаді забезпечено нормативні основи для розвитку безпечного середовища у вигляді місцевих цільових програм, до яких вносяться зміни відповідно до викликів воєнного стану. Зокрема, у громаді діють цільова програма «Безпечне місто Одеса» та міська цільова програма цивільного захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру, забезпечення пожежної безпеки. Зважаючи на завершальну стадію обох програм, особливо програми «Безпечне місто Одеса», доцільно провести незалежну оцінку довготривалих результатів та впливу цих програм та використати результати оцінки для розробки наступних цільових програм з розвитку безпечного середовища в громаді.

В громаді налагоджена взаємодія між ОМС та правоохоронними органами та розвиваються практики community policing. Водночас доцільно розширювати різні інструменти залучення громадськості до безпекових ініціатив, зокрема створення та розвиток груп «сусідської варті». Важливо, що ОМС здійснює модернізацію системи оповіщення населення та розвиває цифрові інструменти у сфері безпеки. У місті впроваджено Інтегровану систему відеоспостереження та відеоаналітики, яка під час повномасштабного вторгнення підтвердила свою ефективність. Пріоритет розвитку для ОМС цього напрямку підтверджує діяльність окремого структурного підрозділу – КУ «Центр інтегрованої системи відеоспостереження та відеоаналітики міста Одеси «Центр-077». Також в цільовій програмі цифрової трансформації «Цифрова.Одеса» на 2024 – 2026 роки закладено кошти для впровадження Ситуаційно-аналітичного центру (САП). При створенні САП рекомендуємо застосовувати сучасні підходи роботи з цифровими даними та стандарти захисту прав людини.

У разі виникнення загроз або ситуацій надзвичайного характеру, ОМС створено систему евакуації населення та визначено пункти евакуації у всіх районах міста до безпечних регіонів. Проте результати моніторингу вказують на необхідність її модернізації з урахуванням викликів та реалій воєнного стану, а також розробку/оновлення планів евакуації маломобільних груп населення. Стан забезпечення населення захисними спорудами в цілому задовільний, проте відзначається тенденція посилення роботи ОМС в цьому напрямку. Найбільш критична ситуація з укриттями в густонаселеному Пересипському районі, де місцевою владою планується встановлення модульних захисних споруд у місцях масового скупчення населення. Більшість закладів середньої освіти міста забезпечені власним укриттям, або було узгоджено користування учнями та педагогами укриттями у приватних будівлях, розташованих неподалік.

За результатами моніторингу, вбачається недостатній рівень забезпечення безпеки у рекреаційних зонах міста, зокрема на пляжних ділянках. У 2024 році в місті було вперше після повномасштабного вторгнення у повноцінному форматі відкрито пляжі. Проте нагальною проблемою безпечної роботи пляжів став доступ до укриттів, більшість з яких проблематично використовувати з огляду на швидкість балістичного озброєння та відповідно невеликий час для слідування до укриття. В цьому напрямку потрібно не лише встановлювати модульні укриття на пляжах, але і розробити для відпочивальників чіткі обов'язкові та зрозумілі алгоритми поведінки під час сигналу повітряної тривоги або інших безпекових загроз. До наступного пляжного сезону в ОМС та інших державних суб'єктів є достатньо часу, аби розробити комплексний підхід щодо забезпечення безпеки відпочивальників в разі відкриття пляжних зон для відпочинку, в тому числі здійснити завчасне комплексне обстеження пляжних ділянок з врахуванням актуальних безпекових викликів.

Українська Гельсінська спілка з прав людини (УГСПЛ) – найбільша асоціація правозахисних організацій України, що об'єднує 27 правозахисних недержавних організацій. Спілка сприяє розвитку гуманного суспільства, що базується на повазі до людського життя, гідності та гармонійних стосунків між людиною, державою і природою через створення платформи для співпраці між членами Спілки та іншими учасниками правозахисного руху.

04070, м. Київ, вул. Фролівська, 3/34
Тел. +38 044 485 17 92
факс +38 044 245 99 24
<http://www.helsinki.org.ua>
e-mail: office@helsinki.org.ua

